

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerileri ile Etkili İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

¹Murat ATASOY

²Meryem ALTUN EKİZ

¹ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi. E-Mail: muratatasoy40@gmail.com

² Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. E-Mail: mrymltn@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile etkili iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışma ilişkisel (associational) araştırma modeline göre desenlenmiştir. Çalışmanın evrenini Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi öğrencileri oluştururken örneklemini ise 2021-2022 eğitim öğretim döneminde Spor Bilimleri Fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören 172'si kadın, 216'sı erkek toplam 388 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak geçerlik ve güvenilirliğini Gülbahar ve Aksungur 2 un (2018) yaptığı Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri Algı Ölçeği ile Gülbahar' ın (2017) geliştirdiği Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerileri Algı Ölçeği kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediğinden Mann-Whitney U Testi, Kruskal-Wallis Test, Spearman's rho ve betimsel istatistikler (% , n, min. Max. X, ss) kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre sınıf içi lider öğretmenlik becerileri algı ölçeği puanlarında cinsiyete ve yaşa göre anlamlı farklılık görülmezken, sınıf içi etkili iletişim becerileri algı ölçeği puanlarında cinsiyete ve yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmüştür. Kadınların sıra ortalaması erkelere göre daha yüksek bulunmuş ve en yüksek sıra ortalamasına sahip yaş aralığı 26 yaş ve üzeri olarak tespit edilmiştir. Bölüm değişkenine göre; sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile sınıf içi etkili iletişim becerileri puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. En yüksek sıra ortalamasına sahip bölüm spor yöneticiliğidir. Sınıf içi lider öğretmenlik ile sınıf içi etkili iletişim puanları arasındaki korelasyon sonucuna göre ise pozitif yönde anlamlı ilişkinin olduğu bulunmuştur ($r=.727, p<.01$). Sonuç olarak spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf içi lider öğretmenlik becerilerinin artması durumunda sınıf içi etkili iletişimin de artacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor bilimleri, lider öğretmenlik, iletişim becerileri

Investigation of the Relationship Between Classroom Leadership Teaching Skills and Effective Communication Skills of Sport Sciences Faculty Students

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between the classroom leadership teaching skills and effective communication skills of sports sciences faculty students. In this study, the associational research model was used to examine the relationships. The population of the study consists of Kırşehir Ahi Evran University students, while the sample consists of 388 students, 172 female and 216 males, studying in different departments of the Faculty of Sports Sciences in the 2021-2022 academic year. In-class Effective Communication Skills Perception Scale developed by Gülbahar and Aksungur (2018) and In-Class Leadership Teaching Skills Perception Scale developed by Gülbahar (2017) were used as data collection tools. Since the data did not show a normal distribution, Mann-Whitney U Test, Kruskal-Wallis Test, Spearman's rho and descriptive statistics (% , n, min. Max. X, ss) were used. According to the research findings, while there was no significant difference in classroom leadership teaching skills perception scale scores according to gender and age, statistically significant difference was observed in classroom effective communication skills perception scale scores according to gender and age. Accordingly, the average rank of women was found to be higher than that of men, and the age range with the highest rank average is 26 years and over. According to the department variable; A significant difference was found between classroom leader teaching skills and classroom effective communication skills scores. Accordingly, the department with the highest rank average is sports management. According to the correlation result between classroom teacher leadership and effective communication in the classroom scores, it was found that there was a positive and significant relationship ($r=.727, p<.01$). Accordingly, it can be said that effective communication in the classroom will increase if the in-class teacher leadership skills of the sports sciences faculty students increase.

Keywords: Sports sciences, leadership teaching, communication skills

SUMMARY

Introduction: The importance of the teacher is great in creating and maintaining the communication climate in the classroom. Leadership in the classroom is to ensure that the necessary studies are carried out together with the students in line with the objectives, by having the authority and the symbol of authority. The classroom leader teacher is a person who provides communication among students, takes organizing and regulative measures, and has the ability to act in the direction of educational goals. The leader teacher assumes the role of maintaining the balance and providing coordination in the display of attitudes and behaviors in the classroom, in the regulation and development of relations. It is necessary to coordinate students' tasks in a way that allows them to interact with each other. A teacher who knows the characteristics of the students very well can ensure that the individuals in the class take an active part, and at the same time, establish personal communication with each student in the class, ensuring that they are motivated and focused on the target. There are many common points that lead people to success in sports, business and education life, and most importantly in the classroom. Realizing these common points depends on effective communication. Considering that teaching needs to be with other individuals and to share their experiences, feelings and thoughts with their students, communication seems to be an indispensable element for teachers. **Aim:** From this point of view, the aim of this study is to examine the relationship between the classroom leadership teacher skills and effective communication skills of the sports sciences faculty students. **Material and Method:** In this study, the associational research model was used to examine the relationships. The population of the study consists of Kırşehir Ahi Evran University students, while the sample consists of 388 students, 172 female and 216 males, studying in different departments of the Faculty of Sports Sciences in the 2021-2022 academic year. In-class Effective Communication Skills Perception Scale developed by Gülbahar and Aksungur (2018) and In-Class Leadership Teaching Skills Perception Scale developed by Gülbahar (2017) were used as data collection tools. Since the data did not show a normal distribution, Mann-Whitney U Test, Kruskal-Wallis Test, Spearman's rho and descriptive statistics (% , n, min. Max. X, ss) were used. **Results:** According to the research findings, while there was no significant difference in classroom leadership teaching skills perception scale scores according to gender and age, statistically significant difference was observed in classroom effective communication skills perception scale scores according to gender and age. Accordingly, the average rank of women was found to be higher than that of men, and the age range with the highest rank average is 26 years and over. It can be said that as age and experience increase, leadership and communication skills also increase. According to the department variable; A significant difference was found between classroom leader teaching skills and classroom effective communication skills scores. Accordingly, the department with the highest rank average is sports management. The scores of those who preferred the Sports Management department were higher than the other departments. Among the objectives of this department, there are features such as sports-loving, leader, responsible, disciplined, high communication skills, and suitable for teamwork. Therefore, it is an expected result that the difference arises from this section. According to the correlation result between classroom teacher leadership and effective communication in the classroom scores, it was found that there was a positive and significant relationship ($r=.727$, $p<.01$). Accordingly, it can be said that effective communication in the classroom will increase if the in-class teacher leadership skills of the sports sciences faculty students increase. As a result, classroom leadership, whether male or female, young or old, or in different departments, depends on effective classroom communication. Activities to increase effective communication skills in the classroom should also be organized according to the characteristics of male participants. Experienced people should share their experiences on this subject. Environments should be prepared in which physical education and sports teaching and coaching education departments can develop their in-class teacher leadership and effective communication skills.

1. GİRİŞ

Başarılı yöneticilerin ortak özelliklerinden biri işleri yaptırabilmeleri ve netice almalarıdır. Follett yöneticiliği kişiler aracılığıyla işleri yaptırma sanatı olarak tanımlamıştır. Kısaca yöneticilik, liderlik, planlama, organize etme ve kaynakları etkin ve verimli bir biçimde kullanarak hedeflere ulaşma olarak tanımlanabilir. Liderlik ise, bireylerin ortak bir amaca yönelik çalışmalarını yöneltme becerisidir. “İnsanın serveti kendi kişiliğinde olmalıdır.” Sözü ile Atatürk liderliğe atıfta bulunmuştur. Liderlik sürecinde iki temel kavram vardır: Amaç ve tutku... Amaç engeller karşısında güç verirken, tutku esin ve umut kaynağı olur. Liderlerin beden dili çok ileti verir. Onların ses tonu, yüz ifadeleri, duruşları duygularını yansıtır. Aynı zamanda, Goleman’a göre, duygusal açıdan zeki liderler, yaratıcı ve performansı yüksek kişileri mıknatıs gibi kurumlarına çekerler. Yine Goleman ve arkadaşlarına göre; lider kaygılı bir durumda ise kurumda bir konuya dikkat etmek, üzerinde durmak gerekiyor, demektir. Çok fazla iyimserlik ve gereksiz bir neşe, her şeye aşırı olumlu bakmak tehlikeleri görmezden gelmek, sorunları halının altına süpürmek demektir. Liderin uygun miktardaki kaygısı, enerji ve dikkati soruna odaklar. Tersine uzun ve abartılı bir kaygı çalışma performansını düşürür. Yani, kaygının da abartısız ve uygun miktarda olması önemlidir (Bridge, 2003).

Problemi algılayabilme seçilen çözüm yöntemlerini de belirleyebilmektir. Örneğin bir futbol takımının başarıya ulaşması; antrenörü, oyuncusu/yedek oyuncusu, spor masörü, yöneticisiyle tüm üyelerin bir ekip olarak çalışması halinde mümkündür (Baltaş, 2007). Hoca/Öğretmen (iş lideri) başarı konusunda belirleyicidir: İster futbol, ister iş ya da eğitim hayatı olsun, ekibin kimyasını belirleyen, liderdir. Hocanın ya da liderin zor zamanlardaki davranış ve tutumları, kaynağını kendi yaşantılarından alır. Başarıyı tanımlamak için herkes kendince “vecize”ler ortaya koyabilir. Ancak kişiliğin asıl gücü, başarısızlık zamanında ortaya çıkar (Baltaş, 2007). En sade tanımıyla lider, ayırt edici kişilik özelliklerine sahip, sonucu değiştiren kişidir. Lider; davranışlarını ve duygularını denetler, etkili iletişim kurabilen ve insan ilişkilerinde başarılıdır (Baltaş, 2003). Mustafa Kemal Atatürk’ün kendini bilme, karşındakini dinleme, karar verme konusunda etkileyici sözleri bulunmaktadır. “Bir toplum, sadece bir kişinin çalışması ile bir adım bile ilerleyemez.”, “Uzman olmadığımndan dolayı bu konu üzerinde pek fazla şey söylemeyeceğim.” (Baykal, 2002).

İletişim hayatın vazgeçilmezidir. İletişim çağı son yılların en popüler kavramı haline gelmiştir. İletişimin bu gücünün gittikçe çağa damgasını vuracak olması ayrı bir gerçektir (Tayfun, 2014). İletişim halinde olan kişiler, bilgi üretip birbirlerine aktararak iletişimi sürdürmektedirler. Mc Keachie ve Doyle (1966), bir kaynaktan alıcıya mesaj iletilmesi olayına “iletişim” olarak tanımlayarak konuya son noktayı koymuşlardır. Çalışmalar, günlük yaşamda insanların ne söylediklerinden ziyade, nasıl söylediklerine dikkat çekmektedir (Mehrabian, 1968). Bir başka iletişim yolu bedensel temastır. Bu yolla karşımızdakine farklı mesajlar verebiliriz. Örneğin karşımızdakiyle el sıkıştığımızda onu kendimize eşit kabul ettiğimizi göstermiş olmaktadır (Dökmen, 1994).

Değişen yaşam koşullarında, bireylerin kalabalığa ilişkin tavırları ve mekân kullanımı araştırılmalıdır (Duck, 1986). Tüm iletişimlerin başlangıcı ve sonu kişinin kendisidir (Gürbüz, 2020). İletişim süreci kişinin iç ve dış çevresinden aldığı uyaranların etkisi ile başlamakta ve bireyin kendi içinde anlam yaratması ve geribildirimde bulunması ile sonlanmaktadır (Barker, 1990). Grup içinde etkili bir iletişim ortamının oluşturulması durumunda, bir takım problemlere çözüm bulmak ve belirli çalışmalarını gerçekleştirmek daha verimli sonuçlar elde edilmesi açısından oldukça önemlidir. Bununla birlikte grup olarak hareket etmek, kişisel olmaktan daha fazla sonucun kolay bir şekilde ortaya konulmasını sağlamaktadır (Hopper, 1984). Bir grubun başarılı olabilmesi o grubun üyeleri arasındaki etkileşime bağlıdır. Grup üyeleri birbirleriyle rahat bir şekilde konuşmıyorlarsa, bir birlerine duygu ve

düşüncelerini serbestçe ifade edemiyorlarsa ve bir geri bildirim alamıyorlarsa grup içerisinde iletişim kurulamamakta ya da grup iletişim sorunları yaşamaktadır (Gürbüz, 2020).

Bazı mesleklerde kişiler arası ilişkiler ve iletişim becerileri çok önemlidir. Bu mesleklerin başında da öğretmenlik mesleği gelmektedir. İletişimin, öğretme sanatı ve öğretmenlik mesleğindeki rolü göz önünde bulundurulduğunda öğretmenlik mesleğinin temel araçlarından birinin iletişim olduğu söylenebilir. Mesleğinde başarı elde eden bir öğretmenin edinmesi gereken en temel yeti öğrencileri ile etkili iletişim kurabilmesidir. İletişim iyi yönetilen sınıfların odak noktasını oluşturur. İletişimin ve sınıf yönetiminin olmadığı yerde öğrenme ve öğretme gerçekleşemez (Kaya, 2012). Sınıf içindeki iletişim ikliminin oluşturulması ve sürdürülmesinde öğretmenin önemi büyüktür. Sınıf içi lider öğretmenlik amaçlar doğrultusunda gerekli çalışmaları öğrencilerle birlikte otoriteye ve yetki sembolüne sahip olarak gerçekleştirmesini sağlamaktır. Sınıf içi lider öğretmen öğrenciler içerisinde iletişimi sağlayan, örgütleyici ve düzenleyici tedbirleri alan, eğitimdeki hedefler yönünde harekete geçirme yeteneğine sahip kişidir. Lider öğretmen sınıf içindeki tutum ve davranışların sergilenmesinde ilişkilerin düzenlenmesi ve geliştirilmesinde dengeleri koruma ve eşgüdümü sağlama rolünü üstlenmektedir. Öğrencilerin görevlerini birbirleri ile etkileşim içinde olmalarını sağlayacak bir biçimde koordine etmek gereklidir. Öğrencilerin özelliklerini çok iyi bilen bir öğretmen sınıf içindeki bireylerin aktif olarak yer almasını aynı zamanda da sınıf içindeki her öğrenci ile kişisel iletişimler kurarak onların motive olması ve hedefe odaklanmasını sağlayabilir. Sporda, iş ve eğitim-öğretim hayatında ve de en önemlisi sınıf içinde insanları başarıya götüren birçok ortak nokta vardır. Bu ortak noktaları hayata geçirebilmek ise etkili bir iletişime bağlıdır. Öğretmenliğin diğer bireylerle birlikte olmaya ve yaşadıkları tecrübeleri, duygu ve düşüncelerini özellikle öğrencileriyle paylaşmaya ihtiyaçları olduğu göz önüne alındığında, iletişimin öğretmenler için vaz geçilmez bir unsur olduğu görülmektedir. Buradan yola çıkılarak bu çalışmanın amacı spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile etkili iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

2. MATERYAL METOT

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada ilişkileri ve bağlantıları incelemek amacıyla ilişkisel (associational) araştırma modeli kullanılmıştır. Bu çalışmada iki değişken arasındaki ilişkiye herhangi bir müdahalede bulunulmadan değişkenlerin sadece birlikte değişimleri incelenmiştir (Büyüköztürk ve ark., 2012).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi öğrencileri oluştururken örneklemi ise 2021-2022 eğitim öğretim döneminde Spor Bilimleri Fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Değişken	Kategori	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	172	44.3
	Erkek	216	55.7
Yaş	18-21	181	46.6
	22-25	196	50.5
	26 ve üzeri	11	2.8
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor	153	39.4
	Öğretmenliği	113	29.1
	Antrenörlük Eğitimi	122	31.4
	Spor Yöneticiliği		
Toplam		388	100.0

Tablo 1’de katılımcıların cinsiyet, yaş ve bölüm dağılımları görülmektedir. Buna göre katılımcıların %44.3’ü kadın, %55.7’si erkek; %46.6’sı 18-21 yaş arasında, %50.5’i 22-25 yaş arasında, %2.8’i 26 yaş ve üzerindedir. Katılımcıların %39.4’ü beden eğitimi ve spor öğretmenliği, %29.12i antrenörlük eğitimi, %31.4’ü spor yöneticiliği bölümünde öğrenimine devam etmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri Algı Ölçeği

23 maddeden ve “Etkin Dinleme”, “Etkili Konuşma”, “Beden Dilini Etkili Kullanma”, “Empati Kurma” olarak adlandırılan dört alt boyuttan meydana gelen bir ölçektir. Maddelerin korelasyon değerlerinin .33 ile .70 aralığında değiştiği ve 0.05 düzeyinde manidar olduğu tespit edilmiştir. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayı değeri .91 olan ölçeğin çok yüksek oranda iç tutarlılığa sahip olduğu belirtilmiştir.

2.3.2. Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerileri Algı Ölçeği

38 maddeden ve “Etkili Öğretim”, “Sınıf İçi İlişkileri Geliştirme / Olumlu Sınıf Atmosferi Yaratma”, “Öğrencilere Rehberlik / Öğrencileri Geliştirme”, “Öğrencileri Etkileme” olarak adlandırılan dört alt boyuttan meydana gelen bir ölçektir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayı değeri .96’dır.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde öncelikle normallik dağılımına bakılmıştır. Normal dağılım göstermediğinden dolayı Mann-Whitney U Testi, Kruskal-Wallis Test, Spearman's rho ve betimsel istatistikler (% , n, min. Max. X, ss) kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 2. Sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile sınıf içi etkili iletişim becerileri algı ölçeklerinin betimsel analiz sonuçları

	Alt Boyutlar	N	Min.	Max.	X	Ss
Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerileri Algı Ölçeği	Olumlu Sınıf Atmosferi Yaratma	388	31.00	72.00	51.06	6.38
	Öğrencilere Rehberlik	388	30.00	55.00	45.44	5.33
	Öğrencileri Etkileme	388	22.00	40.00	34.27	4.54
	Etkili Öğretim	388	20.00	35.00	29.76	3.58
	Toplam	388	110.00	190.00	160.55	16.70
	Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri Algı Ölçeği	Etkili Konuşma	388	18.00	45.00	37.83
Etkin Dinleme		388	12.00	30.00	25.64	3.48
Empati Kurma		388	10.00	25.00	21.51	2.80
Beden Dilini Etkili Kullanma		388	6.00	15.00	13.44	1.72
Toplam		388	46.00	115.00	98.43	11.24

Tablo 2’de sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile sınıf içi etkili iletişim becerileri algı ölçeklerinin toplam ve alt boyutlarının betimsel analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 3. Cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	U	p
Sınıf İçi Lider Öğretmenlik	Kadın	172	199.42	34300.50	-.772	17729.500	.440
	Erkek	216	190.58	41165.50			
	Toplam	388					
Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri	Kadın	172	207.36	35666.00	-2.017	16364.000	.044*
	Erkek	216	184.26	39800.00			
	Toplam	388					

*p<0.05

Tablo 3'te katılımcıların cinsiyet değişkenine göre Mann-Whitney U testi sonuçları verilmiştir. Buna göre Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerileri Algı Ölçeğinde cinsiyete göre anlamlı farklılık görülmezken; Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri Algı Ölçeğinde cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmüştür. Buna göre kadınların sıra ortalaması erkelere göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 4. Yaş değişkenine göre Kruskal-Wallis testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Bölüm	N	Sıra Ort.	sd	X ²	p
Sınıf İçi Lider Öğretmenlik	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	153	189.11	2	14.838	.001*
	Antrenörlük Eğitimi	113	169.32			
	Spor Yöneticiliği	122	224.58			
	Toplam	388				
Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	153	193.84	2	9.548	.008*
	Antrenörlük Eğitimi	113	171.47			
	Spor Yöneticiliği	122	216.66			
	Toplam	388				

Sd: Serbestlik Derecesi *p<0.05

Tablo 4'te Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerileri ile Sınıf İçi Etkili İletişim Becerilerinde bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre en yüksek sıra ortalamasına sahip bölüm spor yöneticiliğidir.

Tablo 5. Yaş değişkenine göre Kruskal-Wallis testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Yaş	N	Sıra Ort.	Sd	X ²	p
Sınıf İçi Lider Öğretmenlik	18-21	181	188.80	2	2.996	.224
	22-25	196	196.80			
	26 ve üzeri	11	247.36			
	Toplam	388				
Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri	18-21	181	184.84	2	4.685	.096
	22-25	196	200.23			
	26 ve üzeri	11	251.32			
	Toplam	388				

Sd: Serbestlik Derecesi

Tablo 5’te yaş değişkenine göre Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerilerinde anlamlı farklılık görülmezken; Sınıf İçi Etkili İletişim Becerilerinde yaş değişkenine göre anlamlı farklılık görülmüştür. Buna göre en yüksek sıra ortalamasına sahip yaş aralığı 26 yaş ve üzeridir.

Tablo 6. Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon analizi sonuçları

	Sınıf İçi Lider Öğretmenlik	Sınıf İçi Etkili İletişim
Sınıf İçi Lider Öğretmenlik	1	
Sınıf İçi Etkili İletişim	.727**	1

**p<0.01

Tablo 6’da Sınıf İçi Lider Öğretmenlik ile Sınıf İçi Etkili İletişim puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Spearman Brown sıra farkları korelasyon analizi sonucunda aralarında pozitif doğrultuda anlamlı bir ilişkinin meydana geldiği görülmüştür ($r=.727$, $p<.01$). Buna göre katılımcıların sınıf içi lider öğretmenlik becerilerinin artması durumunda sınıf içi etkili iletişimin de artacağı söylenebilir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile etkili iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada; sınıf içi lider öğretmenlik becerileri algı ölçeği puanlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık görülmezken, sınıf içi etkili iletişim becerileri algı ölçeği puanlarında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmüştür. Buna göre kadınların sıra ortalaması erkelere göre daha yüksek bulunmuştur. Bölüm değişkenine göre; sınıf içi lider öğretmenlik becerileri ile sınıf içi etkili iletişim becerileri puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre en yüksek sıra ortalamasına sahip bölüm spor yöneticiliğidir. Spor Yöneticiliği bölümünü tercih edenlerin puanları diğer bölümlere göre daha yüksek olmuştur. Bu bölümün amaçları arasında sporu seven, lider, sorumluluk sahibi, disiplinli, iletişim becerisi yüksek, takım çalışmasına uygun gibi özellikler yer almaktadır. Bundan dolayı da farklılığın bu bölümden kaynaklanması beklenen bir sonuçtur. Yaş değişkenine göre sınıf içi lider öğretmenlik becerilerinde anlamlı farklılık görülmezken, sınıf içi etkili iletişim becerilerinde yaş değişkeni açısından anlamlı farklılık görülmüştür. Buna göre en yüksek sıra ortalamasına sahip yaş aralığı 26 yaş ve üzeridir. Yaş ve deneyim arttıkça liderlik ve iletişim özelliği de arttığı söylenebilir. Sınıf içi lider öğretmenlik ile sınıf içi etkili iletişim puanları arasındaki korelasyon sonucuna göre ise pozitif doğrultuda anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=.727$, $p<.01$). Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf içi lider öğretmenlik becerilerinin artması durumunda sınıf içi etkili iletişimin de artacağı söylenebilir.

Literatür taramasına göre bazı araştırmalar çalışmamızı destekler nitelikte iken bazısında da farklı sonuçlar yer almaktadır. Mutlu ve ark. (2019), yapmış oldukları çalışmalarında cinsiyete göre kadınlar lehine, iletişim becerileri ifadelerinde ve insana yönelik liderlik alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca katılımcıların iletişim becerileri arttıkça liderlik davranışlarında da pozitif doğrultuda bir artış olduğu tespit edilmiştir. Tepeköylü ve ark. (2009) araştırmalarında iletişim becerileri ölçek puanını kız öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulmuştur. Kadakal Dölek (2015) ise çalışmasında üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir. Özbey ve Yılmaz’ın (2021) çalışma sonuçlarında sporcuların değerlendirmelerine göre antrenörlerinin iletişim beceri düzeylerinde artış oldukça demokratik, eğitici-destekleyici ve açıklayıcı ödüllendirici davranış seviyelerinde de artış meydana gelirken otokratik davranış biçimlerinde düşüş olduğu görülmüştür. Aküzüm ve Özdemir Gültekin’ in (2017) sınıf öğretmenleri üzerinde gerçekleştirdiği sınıf yönetimi ile iletişim becerileri

arasındaki ilişkilere yönelik yaptıkları çalışmada öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine yönelik tüm alt boyutların, iletişim becerilerine ilişkin tüm alt boyutlarla pozitif doğrultuda anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca öğretmenlerin iletişim becerilerinin artma düzeyi ile sınıf yönetimi becerilerinin de artması düzeyinde doğru orantılı bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Duran ve Zembat' ın (2020) okul öncesi dönem çocuklarının liderlik özellikleri ile dil becerileri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, katılımcıların liderlik puanları arttıkça dil puanlarında da artış olduğu tespit edilmiştir. Çevik Karatekin' in (2018) yapmış olduğu çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile iletişim becerileri arasında pozitif doğrultuda anlamlı ve orta seviyede bir ilişki tespit edilmiştir. Çiftçi ve Taskaya' nın (2010) yapmış oldukları çalışmaya göre sınıf öğretmeni adaylarının öz yeterlilikleri ve iletişim becerileri arasında pozitif doğrultuda anlamlı bir ilişki bulunurken, öz yeterlilikleri ve iletişim becerileri algılarının cinsiyet değişkeni açısından farklılık bulunmamıştır. Erigüç ve Eriş (2013) yaptıkları çalışmalarında öğrencilerin eğitim aldıkları sınıf düzeyine göre iletişim becerileri ve alt boyutları bakımından aralarında anlamlı farklılık görülmemiştir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre genel iletişim becerileri ve davranışsal iletişim becerileri puanlarının farklılık gösterdiği görülmüştür. Buna göre kadın öğrencilerin genel iletişim becerileri ve davranışsal iletişim becerileri seviyelerine yönelik bakış açılarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak sınıf içi liderlik kadın olsun erkek olsun, genç olsun yaşlı olsun ya da farklı bölümlerde olsun etkili bir sınıf iletişimine bağlıdır. Sınıf içi etkili iletişim becerilerini artırmaya yönelik etkinlikler erkek katılımcıların özelliklerine göre de düzenlenmelidir. Tecrübeli kişiler bu konuyla ilgili deneyimlerini paylaşmalıdır. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği ile antrenörlük eğitimi bölümlerinin de sınıf içi lider öğretmenlik ve etkili iletişim becerilerini geliştirebilecekler ortamlar hazırlanmalıdır.

Yazar Katkıları

Sorumlu yazar teorik inceleme, İngilizcesi, son okuması ve çalışma dizaynından sorumludur. İkinci yazar ise veri toplanması ve analizi ile çalışma dizaynından sorumludur.

Etik Beyan

Bu makalede dergi yazım kurallarına, bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar) çalışma ve yayımlanması konularında herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

KAYNAKÇA

Aküzüm, C., & Özdemir Gültekin, S. (2017). Sınıf öğretmenlerinin iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(12), 88-107.

Baltaş, A. (2007). *Ekip çalışması ve liderlik*. İstanbul: Remzi kitabevi.

Baltaş, A. (2003). *Rekabette fark yaratan ekip çalışması: Ekip liderinin el kitabı*. İstanbul: Remzi.

Barker, L. (1990). *Communication* (5th edition). New Jersey: Prentice Hall, Englewood Cliffs.

Baykal, A. N. (2002). *Yöneticiler için yeni bir bakış Mustafa Kemal Atatürk'ün liderlik sırları* (13. Basım). Ankara: Sistem yayıncılık.

Bridge, B. (2003). *Eğitimde vizyoner liderlik ve etkin yöneticilik*. İstanbul: Beyaz yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Ankara: Pegem.

Çevik-Karatekin, K. N. (2018). *Okul öncesi öğretmenlerinin iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Çiftçi, S., & Taskaya, S. M. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öz yeterlik ve iletişim becerileri arasındaki ilişki. *Education Sciences*, 5(3), 921-928.

Dökmen, Ü. (1994). *İletişim çatışmaları ve empati* (9.Basım). İzmir: Sistem yayıncılık.

Duck, S. (1986). *Human relationships: An introduction to social psychology*. Beverly Hills, CA: SAGE.

Duran, A., & Zembat, R. (2020). Okul öncesi dönem çocuklarının liderlik özellikleri ile dil becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 424-443. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.1967202043216>

Erigüç, G., & Eriş, H. (2013). Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri: Harran Üniversitesi örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(46), 232-254.

Gülbahar, B., Aksungur, G. (2018). Sınıf içi etkili iletişim becerileri algı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 48, 437-462.

Gülbahar, B. (2017). Sınıf içi lider öğretmenlik becerileri algı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(30), 1582-1609.

Gürbüz, D. (2020). *İletişim becerileri*. Ankara: Nobel.

Hopper, R. (1984). *Between you and me. The Professional's guide to interpersonal communication*. USA: Scott, Foreman and Company.

Kadalak-Dölek, A. (2015). *Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Kaya, A. (2012). *Kişiler arası ilişkiler ve etkili iletişim*. Ankara: Pegem.

Mehrabian, A. (1968). Communication without words. *Psychology Today*, 2, 53-58.

McKeachie, W. J., & Doyle, C. L. (1966), *Psychology*. Massachusetts: Addison-Wesley Publishing Company, Inc.

Mutlu, T. O., Akoğlu, H. E., Şentürk, H. E., Ağılönü, A., & Özbey, Ö. (2019). Antrenör adaylarının iletişim ve liderlik becerilerinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 167-177. <https://doi.org/10.33689/spormetre.467828>

Özbey, Ö., & Yılmaz, B. (2021). Türkiye olimpiik hazırlık merkezlerinde görev yapan antrenörlerin liderlik ve iletişim beceri düzeylerinin sporcular tarafından değerlendirilmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(3), 96-106. <https://doi.org/10.33689/spormetre.868469>

Tayfun, R. (2014). *Etkili iletişim ve beden dili* (5. Basım). Ankara: Nobel.

Tepeköylü, Ö., Soytürk, M., & Çamlıyer, H. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu (Besyo) öğrencilerinin iletişim becerisi algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7, 115-124.

Makale Geliş : 08.06.2022

Makale Kabul : 26.10.2022

Açık Erişim Politikası

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>